

Beste collega's, leerlingen en ouders/verzorgers,

Op de corona-persconferentie van 23 februari werd aangekondigd dat de scholen per 1 maart weer open mochten voor alle leerlingen, maar wel met inachtneming van de anderhalve meterregel, ook tussen leerlingen onderling. Dit besluit kwam niet uit de lucht vallen. Anticiperend hierop hadden we al een scenario in de steigers staan voor de opzet van ons onderwijs tot het einde van de huidige periode. In dit scenario kozen we er nadrukkelijk voor om onze manier van werken vanaf de schoolsluiting half december grotendeels intact te laten. Dat wil zeggen dat voor klas 1 t/m 5 de online lessen de basis zouden blijven vormen van ons onderwijs, met de lessen op school voornamelijk gericht op het sociale aspect (veel doe-vakken met interactie), het begeleidingsdeel (mentoruur) en op extra ondersteuning (de bijspijkerlessen in klas 4 en 5). Voor klas 6 bleven de lessen zoveel als mogelijk op school. Hiermee kozen we er bewust voor om, in tegenstelling tot sommige andere scholen, de ruimte om leerlingen van klas 1 t/m 5 op school te laten komen in deze vijf weken niet maximaal te benutten, met als belangrijkste argument dat we de onherroepelijke onrust die een compleet nieuwe manier van werken zou betekenen wilden voorkomen tijdens de afrondende activiteiten voor het schoolexamen van klas 6 en in de laatste weken voor de belangrijke derde toetsweek van klas 4 en 5.

We hebben in onze mails eind februari aangekondigd dat bij de start van periode 4 (op dinsdag 6 april) een nieuwe situatie zou ontstaan, waarbij we opnieuw zouden kijken naar het programma. Die nieuwe situatie ontstaat, omdat we vanwege de periode-overgang sowieso moeten werken met een ander rooster. Daarbij komt dat klas 6 klaar is met het schoolexamen (en alleen nog bezig met voorbereiding op het centraal examen) en klas 4 en 5 weer aan een nieuwe cyclus gaan beginnen, gericht op de afsluitende toetsweek van het schooljaar.

De afgelopen weken zijn we volop bezig geweest met het opstellen, uitdenken en afwegen van verschillende opties voor de opzet van het onderwijs in periode 4. We hebben dit heel zorgvuldig willen doen, mede in het besef dat de huidige richtlijnen weleens zouden kunnen blijven gelden voor de hele periode en daarmee voor de rest van het schooljaar.

In ons denken zijn we uitgekomen op drie mogelijke scenario's, waarbij voorop stond het streven de leerlingen zoveel mogelijk fysiek op school te laten komen (criterium 1), binnen de mogelijkheden van de maatregelen (met name de anderhalve meterregel is een nogal beperkende factor), met oog voor de belasting van de collega's (criterium 2) en met oog voor de kwaliteit van het onderwijs (criterium 3).

Kort gezegd kwamen die scenario's op het volgende neer:

- (Bijna) elk vak in elke jaarlaag heeft één les op school. De overige lessen zijn online.
- Een aantal vakken geeft alle lessen op school. De andere vakken geven alle lessen online (met een kleine variatie tussen de jaarlagen in welke vakken op school zijn en welke online).
- Er is alleen nog les op school. Leerlingen volgen die lessen in halve klassen, de ene dag de ene helft, de volgende dag de andere helft, enz¹.

We bespreken zo in hoeverre elk scenario voldoet aan de genoemde criteria, maar laten we eerst wat preciezer ingaan op de beperkende factoren als gevolg van de corona-maatregelen. Zoals gezegd, elk scenario zou alleen realiseerbaar zijn als het past binnen die maatregelen. Aan de ene

¹ Een scenario waarbij leerlingen halve dagen naar school gaan, zoals bijvoorbeeld gehanteerd op het Montessori Lyceum en het Harens Lyceum, vonden we voor onze school niet passend, omdat we veel leerlingen hebben die een lange reistijd van en naar school hebben.

kant leggen we ons daarbij niet meer beperkingen op dan volgen uit die richtlijnen. Aan de andere kant willen we niet over de grenzen van die richtlijnen heen gaan. De anderhalve meterregel is buiten de lessen om niet eenvoudig te handhaven (hoewel we ons best doen), maar binnen de les is er meer controle. Tafels en stoelen kunnen we zo plaatsen dat er tussen leerlingen onderling daadwerkelijk anderhalve meter afstand is. Het is goed om te beseffen dat het eerlijk hanteren van deze richtlijn nogal beperkend is voor de mogelijkheden. Wanneer de anderhalve meterregel in acht genomen wordt, past in veel van onze lokalen namelijk minder dan een halve klas. Een mogelijkheid die geboden wordt om dit te ondervangen is om te werken met een buddysysteem. Het buddysysteem houdt in dat leerlingen in vaste tweetallen wel naast elkaar mogen zitten, zonder anderhalve meter afstand te hoeven houden. Een dergelijk systeem kan echter alleen gehanteerd worden als leerlingen elke les in dezelfde samenstelling volgen. Dit houdt in dat het in feite alleen voor de onderbouwklassen een optie zou zijn. Los van bovenstaande criteria is de derde van de genoemde scenario's, leerlingen in halve klassen op school, alleen al om die reden lastig uitvoerbaar. Desondanks hebben we het scenario meegenomen in onze overwegingen.

Voor de realiseerbaarheid van alle scenario's (en zeker de derde) zou het zonder meer helpen als we de beschikking zouden hebben over extra ruimtes buiten school. Eenvoudig te bewerkstelligen is dat echter niet. Het is niet zo dat wij ruimtes aangeboden krijgen. Het is zelfs niet zo dat het inventariseren van de mogelijkheden ons uit handen genomen wordt. We hebben wel zelf onze contacten gelegd. Daarbij lopen we echter tegen twee zaken aan: grotere ruimtes zijn alleen zinvol als ze zich enigszins in de buurt van de school bevinden (na een les moeten klas en/of docent zich binnen afzienbare tijd terug naar school kunnen bewegen). Ander punt is dat de door ons gecontacteerde mogelijke huisvesters die in principe wel ruimte zouden hebben, die ruimte veelal alleen voor korte tijd kunnen garanderen. Omdat we er sterk rekening mee houden dat de situatie voor ons als school tot het einde van het schooljaar hetzelfde zal blijven is het weinig zinvol om extra ruimtes te hebben voor maar een paar weken als ze essentieel zijn voor de opzet van de hele periode.

We hebben de drie criteria (leerlingen zoveel mogelijk op school, belasting docenten niet te hoog en kwaliteit van onderwijs) dus toegepast op de drie genoemde scenario's.

Laten we beginnen met het eerste criterium, leerlingen zoveel als mogelijk op school les te laten hebben. We zijn er daarbij vanuit gegaan dat het voor leerlingen beter is om les op school te hebben dan online. Hoewel er hierbij vast verschillen zijn tussen leerlingen, durven we deze stelling voor de gemiddelde leerling wel aan. De tijd die leerlingen op school zouden kunnen komen is in elk van bovenstaande scenario's ongeveer gelijk (twee à drie dagen). Dit criterium was om deze reden niet bepalend voor onze keuze.

Dan het tweede criterium, de werkbelasting van docenten. Om daar wat betreft het eerste scenario goed zicht op te hebben, hebben we voor dat scenario een proefrooster gemaakt. Uit dat proefrooster bleek dat een dergelijk scenario onvermijdelijk betekent dat docenten op bijna alle dagen afwisselend les op school hebben en online les moeten geven. De extra belasting die deze weer nieuwe manier van werken zou geven in een tijd waarin ook voor docenten de rek er echt wel uit is, vonden wij reden om het eerste scenario terzijde te schuiven.

Het derde criterium is de kwaliteit van het onderwijs. Vanuit dat perspectief hadden en hebben we bedenkingen bij het derde scenario (halve klassen op school). Sowieso zouden we in dit scenario ervoor kiezen om leerlingen uit de halve klas die thuis zit niet de lessen op school op afstand mee te laten volgen. Onze overwegingen op het gebied van privacy hebben we al eens gedeeld, maar minstens zo belangrijk, de ervaringen van andere scholen hiermee hebben ons gesterkt in onze

overtuiging dat de onderwijskundige waarde van een dergelijke constructie nagenoeg nul is². Waar we voor zouden kiezen is om van docenten te vragen om leerlingen op dagen dat ze thuis zijn van werk en opdrachten te voorzien (om docenten hiervoor tijd te laten hebben, zouden de lessen op school dan wel ingekort moeten worden). Op die dagen zouden leerlingen dan op zichzelf aangewezen zijn. Veel van onze leerlingen hebben het afgelopen jaar een bewonderingswaardig doorzettingsvermogen getoond, maar we vinden de risico's van een dergelijke manier van werken voor de voortgang van het onderwijs toch wel groot.

Al met al komen we zo uit op het scenario waarbij leerlingen een aantal vakken voor alle lessen op school volgen en de andere vakken volledig online (het tweede scenario). Omdat dit scenario voor leerlingen niet minder op school zijn betekent dan de twee andere, voor docenten het best te behappen zal zijn en de kwaliteit van onderwijs er beter door gegarandeerd kan worden dan met een scenario waarbij er halve klassen op school zijn en er geen online onderwijs meer is, vinden we dit de beste opzet. Belangrijke reden dat we deze keuze aandurven is dat we vinden dat ons online onderwijs, met alle beperkingen van dien, goed op orde is. Natuurlijk zien graag alle docenten hun leerlingen op school, maar de voortgang van veel vakken is naar ons idee ook met de online lessen voldoende gewaarborgd. Hoewel niet doorslaggevend, is een bijkomend voordeel dat vanuit dit scenario het eenvoudiger is dan bij de andere scenario's om weer om te schakelen naar volledig online als de scholen onverhoopt toch weer helemaal dicht moeten (wat met de huidige oplopende cijfers niet geheel ondenkbaar is).

Tot slot het volgende: het maken van een keuze als deze is niet eenvoudig. Er zijn zoveel zaken om rekening mee te houden en zelfs met behulp van iets als een proefrooster is het erg lastig om voor je te zien hoe een scenario in praktijk precies zal uitwerken. We hebben niet de mogelijkheid eerst eens voorzichtig proef te draaien. Om tot besluitvorming te komen hebben we daarom binnen school (inclusief de MR) veel overleggen gevoerd. Deze overleggen waren uitermate nuttig. Het nemen van het uiteindelijke besluit was echter aan ons. Dat hebben we nu dus gedaan. We beseffen goed dat in de huidige omstandigheden geen enkele keuze ideaal is en dat als je andere uitgangspunten hebt je ook op een andere keuze kunt uitkomen. We hebben er echter vertrouwen in dat we met deze keuze de komende tijd het beste recht doen aan alle zaken die voor school, docenten en leerlingen van belang zijn.

Lynette Vos, conrector onderbouw
Mathijs de Vroome, conrector bovenbouw
Maurice van Daal, rector.

² Op zich zijn er wel mogelijkheden om de onderwijskundige waarde te verhogen, bijvoorbeeld door in elke les een student te hebben die via de chat contact onderhoud met de leerlingen die thuis zitten. Voor een dergelijke manier van werken zou je echter fulltime zo'n 25 studenten in dienst moeten hebben die, om het enigszins te laten werken goed hun rol moeten afstemmen met steeds wisselende docenten (vaste koppels maken van studenten en docenten zou betekenen dat we minimaal zo'n 60 studenten nodig hebben). Het vinden van 25 studenten die fulltime beschikbaar zijn achten we niet reëel en bovendien vinden we de kosten die een dergelijke constructie met zich mee zou brengen buitenproportioneel.